

9 листопада – День української писемності та мови

Сценарій святкової лінійки

Мета: сприяти усвідомленню значення рідної мови; виховувати прагнення передати нащадкам наш скарб — українську мову.

Обладнання: святково прибрана зала, крилаті вислови про мову.

№1 Мелодія Я.Джусь «Фантазії весни».

1-й ведучий. 9 листопада - День української писемності та мови. Це одне з наймолодших державних свят. Його запроваджено 1997 року за ініціативою Всеукраїнського товариства "Просвіта" імені Тараса Шевченка.

2-й ведучий. У листопаді 1997 р. був виданий указ Президента України "Про День української писемності та мови". У ньому сказано, що за ініціативою громадських організацій та з урахуванням важливої ролі української мови в консолідації українського суспільства встановлено День української писемності та мови. Свято відзначається щорічно 9 листопада в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця.

1-й учень Земля моя, найкраща і єдина!
Я спів твій серденьком своїм ловлю!
Моя найкраща в світі Україна,
Я щиро й віддано тебе люблю!

2-й учень

Мій край чудовий — Україна!
Тут народились ти і я.
Тут над ставком верба й калина,
Чарівна пісня солов'я.

3-й учень

Все найдорожче в цілм світі,
Бо тут почався наш політ.
Цвітуть волошки сині в житі,
Звідсіль ведуть дороги в світ.

4-й учень

А найдорожча рідна мова —
Джерельцем радісно дзвенить.
І мила пісня колискова,
Чумацький Шлях кудись зорить.

5-й учень

Усе найкраще і єдине,
І радощі усі, й жалі...
Мій рідний краю, Україно
найкраще місце на землі!

6-й учень

Всіх нас єднає рідна мова,
Всіх, хто живе у цім краю.
Вона прекрасна, світанкова,
Я в ній свою наснагу п'ю.

7-й учень

Бо наша рідна мова-мати,
Снагу і силу нам дає.
Нам стежку в світ дано топтати,
Поки в нас рідна мова є!

8-й учень

І як гуртом, не поодинці,
Почнемо в світ її нести,
То й доти будем — українці
Поміж народів сміло йти!

9-й учень

А знехтуємо рідне слово —
Земля цього нам не простить,
То ж сьай над світом, рідна мово!
Тобі в віках судилось жить!

10-й учень

Цвіти і смійся, рідне слово!
У серці щирому звучи!
Моя чарівна, рідна мово,
Лети над світом не мовчи!

№2 *Пісня «Діти України».*

№3 *Мелодія Я.Джусь «Карпатська сюїта»*

1-й ведучий: Зі святом вас, шановні добродії, зі святом, шанувальники рідного слова. Корені українського слова проросли з найдавніших діалектів праслов'янських племен, рясними пагонами розвинулися в часи Давньоруської держави. Древнє слово квітами-перлами розцвітало у найдавніших пам'ятках культури Київської Русі, у полемічних творах, у красному письменстві різних часів.

2-й ведучий: Сьогодні наше свято – це свято української мови та писемності. З часу винайдення писемності фактично почався період документальної історії людства, тому стало можливим не тільки передавати мовну інформацію на відстані, але й закріпити її в часі.

1-й ведучий: Перші спроби письма відносяться приблизно до 35-50 років до нашої ери. Спочатку це була гілочка пальми – знак миру. Потім – схематичне зображення предмета чи якогось явища. І нарешті – ієрогліфи. Прямим попередником слов'янської мови – є алфавіт, створений великими просвітителами слов'ян – братами Кирилом і Мефодієм.

2-й ведучий: У Київській Русі книги цінувалися, як рідкісні скарби. Мати декілька книг означало володіти цілим багатством. “Повість минулих літ” називає книги “ріками, які наповнюють всесвіт мудрістю незмірної глибини”. “Якщо старанно пошукати в книгах мудрості, – зазначав літописець, – то знайдеш користь душі своїй”.

1-й ведучий. Земля українська стародавня, така ж давня і наша мова. З покоління в покоління, в часи розквіту та падіння передавали нам предки цей скарб. Народ плекав рідну мову у піснях, легендах, переказах і передавав від роду до роду, щоб не загинула.

2-й ведучий. Для нас рідна мова — це не тільки дорога спадщина, яка об'єднує в собі народну мудрість, вироблену десятками й сотнями поколінь. Це наша гордість, бо все, що створено нею, увійшло в скарбницю загальнолюдської культури.

1-й ведучий. Весь світ віддає шану великим володарям українського слова — Т. Шевченкові та Франкові, Лесі Українці та Коцюбинському, Нечуєві-Левицькому та Сковороді, Котляревському та багатьом іншим майстрам слова, що довели милозвучність та багатство мови, щоб передати прийдешнім поколінням цей дорогоцінний скарб, гідну покоління спадщину, котру треба примножувати та оберігати.

2-й ведучий. Я цілком згодна з тобою, бо нещодавно прочитала слова Ушинського: «Відберіть мову — і народ уже більше не створить її, нову батьківщину навіть можна створити, а мову — ніколи; вимерла мова в устах народу — вимер і народ».

1-й ведучий. А мені спало на думку, що недаремно стільки літ чужинці старалися заборонити нашу мову, нав'язували свою культуру і свою владу.

2-й ведучий. Так. Факти вражаючі. 270 років поспіль намагалися знищити українську мову, а разом з нею і український народ, прагнули, аби він був покірним рабом без мови, без усної народної творчості, тобто без коріння роду нашого. Я пропоную пригадати той тернистий шлях боротьби української мови за незалежність.

№4 Мелодія М.Оленченка «Дош»

1720 р. — указ Петра I про заборону книгодрукування українською мовою.

1769 р. — видано розпорядження російської церкви про вилучення в населення України українських букварів та книг.

1775 р. — зруйновано Запорозьку Січ та закрито українські школи при полкових козацьких канцеляріях.

1862 р. — закрито українські недільні школи.

1863 р. — указ російського міністра Валуєва про заборону видання книжок українською мовою.

1876 р. — указ російського царя Олександра II про заборону друкування нот українських пісень.

1884 р.— закрито всі українські театри.

1908 р.— вся культурна й освітня діяльність в Україні визнана царським урядом Росії шкідливою.

1914 р.— російський цар Микола II ліквідує українську пресу.

1938 р.— сталінський уряд видає постанову про обов'язкове вивчення російської мови, чим підтинає коріння мові українській.

1983 р.— видано постанову про так зване посилене вивчення російської мови у школах і поділ класів в українських школах на дві групи — російські та українські, що призвело до нехтування рідною мовою.

У **1989 р.** видано постанову, яка закріплювала в Україні російську мову як офіційну загальнодержавну мову.

У **1991 р.** прийнята державна програма реалізації української мови та мов національних меншин до 2000 року.

№5 Мелодія А.Мартіре

1-й ведучий. Не вдалося і не вдасться ворогам знищити нашу мову, наш народ, тому що ми відважна, хоробра, патріотична нація.

1-й учень

Коли до серця крадеться тривога, -
За долю України я боюсь, -
З молитвою звертаюсь я до Бога.
І мовою вкраїнською молюсь.
Прошу для України в Бога щастя
І захисту для всіх її дітей,
А мова українська, мов причастя,
Теплом своїм торкається грудей...
О Боже мій – Великий, Всемогутній,
Мою вкраїнську мову порятуй.
І в світлий день пришестя,
В день майбутній
Вкраїні Царство щастя приготуй.

2-й учень

О Господи! Зціли нас всіх, зціли,
Всели в серця неопалиму мрію,

Щоб ми, впізнавши віру і надію,
Жорстокий світ добром перемогли.
Моя прекрасна українська мова,
Найкраща пісня в стоголоссі трав,
Кохане слово, наше рідне слово,
Яке колись Шевченко покохав.

3-й учень

Ти все знесла: насмішки і зневаги,
Бездушну гру ворожих лжеїдей,
Ти, сповнена любові і відваги,
З-за ґрат летіла птахом до людей.
Ти наш вогонь на темнім полі битви,
Невинна кров, пролита в боротьбі,
Тебе вкладаєм тихо до молитви
І за спасіння дякуєм тобі.

4-й учень

Рідна мово моя українська,
В світі гордо, натхненно звучи!
Волелюбна моя, материнська,
Мово рідна моя, не мовчи!
Хай же світлою буде дорога
Серед різних нелегких доріг...
Ми звертаємось нині до Бога,
Щоб тобі, мово, він допоміг.
Матір Божа, свята і єдина,
Дай нам щастя, любові й тепла!
Щоб квітуча моя Україна
Рідну мову, як стяг, підняла.
Будь прихильною, Матінко Божа!
Жити праведно в світі навчи!
Щоб світила нам зірка погожа.
Мово рідна моя, не мовчи!

№6 Пісня «Перлина-Україна»

№7 Мелодія І.Чемпіон «Казантин»

Ведучий: Ось і підходить до кінця наше свято української писемності та української мови. Ми живемо на чудовій, багатій, мальовничій землі - на нашій славній Україні. Тут жили наші прадіди, діди, тут живуть наші батьки, тут корінець роду українського, що сягає сивої давнини. І негоже, просто соромно бути поганими нащадками у таких великих і славних батьків.

Ведуча: Дорогі друзі! Маймо сміливість серцем і душею впевнено сказати: «Ми - українці!» Хай усіх нас єднає належність до великого народу. Плекаймо всі разом ту мову, яка дісталася нам у спадок від наших прашурів. Житиме наша мова – житиме й наш народ!

№8 Пісня «Мова єднання»